ב: הכל ממירין פרק ראשון תמורה

ואין מביאין נסכים. פרש"י ואין מביאין של עובד כוכבים בפני עצמן כישראל שמתנדבין נסכים בפני עצמן אבל בהדי קרבנו מביאין כדאמר במסכת שקלים (דף ז' עמוד ד) דלא אתם מן התקנות שהתקינו ב"ד דעובד כוכבים שמצלח עולתו ודמי נסכו ממדינת היס שמקבלין ממנו אבל ולאי קרבנו טעון נסכים דבהדי קרבנו (טעון נסכים 1) מביאין נסכים מצל גבור: **במה דברים אמורים בקרשי מזבח אבל בקרשי בדק הבית טועלין.** פרש"י דאתמן לר"ש ור"י פירש דמסקנא דמילתא דר' יוסי וה"ק רבי יוסי אומר נכון אני רואה להחמיר והא דקאמר ר"ש אין מועלין בהן ר"ל בקרבי מזבח כו' ובמוספתא מצמע כפרש"י דאיתא בהדיא אבל בקרבי בדק הבית מודה רבי שמעון: **קתני** מיהת אין עושין תמורה.

ומ"מ ודילמא לרבי יוסי קבעי דאמר נכון להחמיר ו"ל דיתמא ליה לאוקומי הכעיא אף לר"ש ע"י"ל דע"כ לרבי יוסי לא אפשר לאוקומי הכעיא דכיון דאית ליה דעושין תמורה דאפילו אמ"ל דהיינו על ידי ישראל ומצעיא ליה לרבי כר חמא אם העובד כוכבים עצמו אפשר לעשותה הא לא מצית אמרת דע"כ אם ישראל מתפיסה צריך שיאמר העובד כוכבים כל הרואה להמיר יבא וימיר ואם העובד כוכבים עצמו אין עושה תמורה היאך אפשר לעשות עולה:

ויליף סוף הקדש מתחילת הקדש מה תחילת הקדש יורש מימר אף סוף הקדש יורש סומך (6) **ר' יהודה האי ואם המר ימיר מאי עביד ליה לרבות** (6) **את האשה וכדתניא** [א] לפי שכל הענין כולו אינו מדבר אלא [ב] לשון זכר שנאמר **לא יחליפנו ולא ימיר אותו** (7) **אשה מנין** [ג] **ת"ל ואם המר ימיר לרבות את האשה ולר"מ אשה מנא ליה נפקא ליה** [ד] **מואם ור' יהודה ואם לא דריש ובין ר"מ ובין ר' יהודה טעמא דרבי קרא לאשה הא לא רבייה קרא ה"א כי עבדא תמורה לא לקיא** [ה] **והאמר רב יהודה אמר רב וכן תנא דבי רבי ישמעאל** [ו] **איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם השוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשין שבתורה** [ז] **אי אצטריך מהו דתימא ה"מ עונש דשוה בין ביחיד בין בצבור אבל הכא כיון דעונש שאינה שוה בכל הוא דתנן** [ח] **אין הצבור והשותפין עושין תמורה אשה נמי כי עבדא לא לקיא** [ו] **קמ"ל: בעי רמי בר חמא קטן מהו**(8) [ז] **שימיר היכי דמי אילימא בקטן שלא הגיע לעונת נדרים** [ח] **לא תיבעי לך דכיון אקדושי לא אקדיש אמורי מיר אלא כי קמבעיא ליה בקטן** [ט] **אשהגיע לעונת נדרים מי אמרינן** [י] **כיון דאמר מר איש מה ת"ל** [1]**כי יפליא נדר** [2]**לרבות** [י]**מופלא הסמוך לאיש דקדשו קדוש מדאקדושי מקדיש אמורי נמי ממיר או דלמא** [יא] **כיון דלאו בר עונשין הוא בתמורה לא** [יב] **מיתפיס** (9) **אם תימצי לומר קטן עביד תמורה דהא אתי לכלל עונשין עובד כוכבים מהו שימיר מי אמרת מדאקדושי מקדיש** [יג] **דתניא** [יד]**איש איש מה תלמוד לומר איש** [טו]**לרבות את העובדי כוכבים שנודרים נדרים ונדבות בישראל אמורי נמי ממיר או דלמא כיון דלא אתי לכלל עונשין כי עביד תמורה לא קדשה: אמר רבא ת"ש**(10) **דתניא קדשי עובדי כוכבים** [טז]**לא נהנין ולא מועלין** [יז]**ואין חייבין עליהם משום פיגול נותר וטמא** [יח] **ואין עושין תמורה** [יט]**ואין מביאין (עליהם) נסכים אבל קרבנו טעון נסכים דברי ר"ש א"ר יוסי בכולן אני רואה להחמיר** [כ]**בד"א בקרשי מזבח** [כא]**אבל בקרשי בדק הבית מועלין בהן קתני מיהא אין עושין תמורה** [כב] **ורמי בר חמא בהקדיש עובד כוכבים להתכפר עובד כוכבים לא קמיבעיא לי** [כג] **כי קמיבעיא לי בהקדיש עובד כוכבים ומתכפר** [כד] **בישראל בתר מקדיש אזלינן או בתר מתכפר אזלינן תיפשוט ליה מדר' אבהו' דא"ר אבהו א"ר יוחנן** [כה]**המקדיש מוסיף חומש ומתכפר עושה תמורה והתורם משלו** [כו] **ואפילו אם תמנה לומר קטן עביד תמורה כו'.** רבותא אתא לאמעוטינן ולא משום לאיתויי הכי: **מדאקדושי מקדיש.** דהא כג) מדרבנן בתמנתות (עמ' ב) אין אים כד) מכני ישראל אשר יקריב קרבנו (ויקרא כב) ואמרינן מה ת"ל אים אים לרבות עובדי כוכבים שנודרין נדרים ונדבות כישראל: **דלא אתי לכלל עונשין.** דעובד כוכבים לא נקי לעולם אבל קטן אתי לכלל עונשין כשהוא בן י"ג שנה ויום אחד: **לא נסכין ולא מועלין.** שאם נהנה מהן לא מייתי קרבן מעילה דלא דייניון ליה כשאר קדשים שנהנה מהן מעל משום דלא אמור בהנאה אלא (פ"ש מ"ו) שזו אחת מן התקנות שתיקנו ב"ד דעובד כוכבים שמצלח עולתו ודמי נסכיהן הימנו [ה] אבל קרבנו ולאי טעון נסכים דבהדי קרבנו מביא כשבים דומלי אתי לכלל עונשין: **כדר"ל.** לעיל מקמהדר ואמרינא דת"ק וה"ק בד"ל דקאמר תנא קמא אינו מועלין בקדשי מזבח של עובד כוכבים: **אבל בקדשי בדק הבית.** שהקדישו עובד כוכבים מועלין ובמסכת זבחים מפרש טעמא כפי' ב"ש (דף מה.) ואית דגרסי לה נמי (לקמן כו) הכא בתמורה: **קתני מיהא.** דקדשי עובדי כוכבים אינן עושין תמורה ומיפשוט מהא: **אמר לו בהקדש עובדי כוכבים.** כלומר מי משום הא לא אריא דמהכא ליכא למיפשט כלל דהיכא דהקדים עובד כוכבים שהפרישו לצורך כפרת עצמו: **לא קמיבעיא לי.** דאין הקדש עושה תמורה דומיא דלא אתי לכלל עונשין: **ומתכפר ישראל.** שהפרישו עובד כוכבים לצורך ישראל שיתכפר בו ישראל: **כפר מקדיש אזלינן.** והמקדיש הוי עובד כוכבים דלא אתי לכלל עונשין ואינו עושה תמורה: **או כפר מתכפר.** שהוא ישראל ואיתיה בכלל מלקות: ה"ג [ו] **תיפשוט ליה מהא דאמר ר' אבהו.** לקמן: **המקדיש מוסיף חומש.** שאם רוצה לפדות הקדשו קנין שנפל בו מוס יכול לפדותו ומוסיף חומש אבל מימר אינו מוסיף חומש דכתיב אם המקדיש לפדותו וגו' (ויקרא כז) מן הקדש ולאשון אתה מוסיף חומש ולא על הקדש שני כגון תמורה (ז): ע"ש שאם הקדיש בית או שדה ואתו בעלים לפדותו לא פרקי בלא חומש דכתיב (שם) ואם המקדיש יגאל ויסף חמישיתו אבל אם גאלו אחר לא חייביה רחמנא ליתן חומש: **ומתכפר עושה תמורה.** שאם הפרים ישראל קרבן כדי שיתכפר בו מבירו ישראל ואמר המתכפר זו תחת זו תמורתו תמורה ולוקה דכיון שהופרש לצורכו כייה קרבנו(ה) דבתר המתכפר אזלינן ומיפשוט מהא: **והפורש.** מבנותה שלו על טבלין זה ותנה לבן בתי כהן הוי אומר פלע של תורם ולא אי (ח) נתרם בשבילו ולא מצי טעין הלה כיון שנתרמה על עבל (ט) שלו נמלא לנותן פלע של עד עלמו. הך מילתא דרבי אבהו תלת מילי איכא: **הפס הוא דקאמינא מכח ישראל.** שהרי הפרישו ישראל ולהכי אזלינן בתר מתכפר דהוה ליה תמילתו ומופו ביד ישראל לאיתיה בכלל עונשין: הכי גרסינן **אבל הכא הכי קמיבעיא ליה מי בעינן מתחילה ועד סוף דקיבו ברגשום מאן דעביד תמורה.** כלומר אבל הכא בהקדיש עובד כוכבים להתכפר ישראל מי בעינן מתחילת הקדש ועד סופו שתעמוד ברגשות האדם הראוי לעשות תמורה כגון ישראל והך בהמה כיון דתחילה קדישה הויא מכח עובד כוכבים אף על גב דהוי המתכפר ישראל אינו עושה תמורה אי דלמא כיון דלבסוף אתיא ביד מתכפר ואזי למיעבד תמורה תפסה בה קדושת תמורה. תיקו:

הכי גרסינן ויליף סוף הקדש מתחילת הקדש כו': אלא כלשון זכר דלא ימיר ומיקרי מ"ן) שתמורתה תמורה ולקיל מטוס לאו דלא ימיר ומיקרי מ"ן) אלא כלשון זכר כדכתיב לא יחליפנו. [שם] דהיינו לשון זכר ולא כתיב לא אתליפנו דהוי לשון נקבה: (ג) **מה פוסנו לרבות כו'.** כלומר מהיכן נלמוד שפוסנו לרבות את האשה: **ס"ל ואם המר ימיר.** [שם] יו) מדכתיב קרא מרי דימני: **ולר' מאיר.** דלאיקטיריך ליה ואם המר ימיר לרבות יומר אשה מנא ליה נפקא ליה מ"ו. מדמלי למכתב אם המר ימיר וכתיב ואם: **לא לקיל.** יח) [ב] דאם המירה תמורתה אינה תמורה: ומשני ה"ג הני מילי לאו שם בו מעשה. כהני עונשין שין זה לזה דכתיב אשר יעשו כ) דמשמע עונשין שם בהן מעשה כגון חילול שבת ושאר איסורים שם בהן מעשה אבל יט) לאו שאין בו מעשה כגון תמורה דבדיבורא תליא מילתא אימא לא מלקי קמ"ל: ל"ש(ד) כתוב בספרים **כי מילי עונש דשוה בין ביחיד בין בצבור.** כהאי עונש הוא דהוא בתמורה זה לזה אבל הכא בתמורה כ) אין לבור כ) עונשין תמורה כדאמרינן בחילדן פירקין (דף יג.) וקא מפיק ליה ממעשה: **אלא הגיע לעונת נדרים.** כגון דהוי פחות מי"ב שנה דהכי אמרינן במסכת נזיר (דף סב.) אים כי יפליא מה ת"ל דהכי מצי למכתב אים כי יזיר נדר אלא לרבות מופלא הסמוך לאיש כגון בן י"ב שנה דכיון שיודע להפלות בשם מי נדר ולשם מי הקדיש נדרו נדר והקדשו הקדש פחות מכן אפי' כא) יודע למי נדר ולמי הקדיש אין בדבריו כלום יומר על כן כגון בן י"ג שנה אע"פ שאינו יודע לשם מי הפליא הוי מעשיו מעשה: **אקדושי לא מקדיש.** כדפרישית לעיל לאין בדבריו כלום: **אמורי מימר.** נמתניה כי היכי דליליקי: **שהגיע לעונת נדרים.** דהוי בן י"ב שנה דקאמרינן התם(ה) בנדרים ובנדקין ואם יודע לשם מי הפליא הוי מעשיו מעשה ולא לא: **דלאו בר עונשין הוא.** עד י"ג שנה: **לא מיפפיס.** כה תמורה דכתיב לא יחליפנו ולא ימיר אותו והיה הוא ותמורתו כלומר כב) מאן דאיתיה כלל לא יחליפנו ולא ימיר כגון בר עונשין דאיתיה נמי בכלל והיה הוא ותמורתו יהיה קדש דמתפיס בתמורה לאפוקי קטן דלאו בר עונשין הוא: **דלמא בר מיפפיס.** כה תמורה דכתיב לא יחליפנו ולא ימיר אותו והיה הוא ותמורתו כלומר כב) מאן דאיתיה כלל לא יחליפנו ולא ימיר כגון בר עונשין דאיתיה נמי בכלל והיה הוא ותמורתו יהיה קדש דמתפיס בתמורה לאפוקי קטן דלאו בר עונשין הוא: **אמר רבא ת"ש דתניא קדשי עובדי כוכבים לא נהנין ולא מועלין ואין חייבין עליהם משום פיגול נותר וטמא** יד) **ואין עושין תמורה** יט) **ואין מביאין (עליהם) נסכים אבל קרבנו טעון נסכים דברי ר"ש א"ר יוסי בכולן אני רואה להחמיר** כ) **בד"א בקרשי מזבח** כא) **אבל בקרשי בדק הבית מועלין בהן קתני מיהא אין עושין תמורה** כב) **ורמי בר חמא בהקדיש עובד כוכבים להתכפר עובד כוכבים לא קמיבעיא לי** כג) **כי קמיבעיא לי בהקדיש עובד כוכבים ומתכפר** כד) **בישראל בתר מקדיש אזלינן או בתר מתכפר אזלינן תיפשוט ליה מדר' אבהו' דא"ר אבהו א"ר יוחנן** כה) **המקדיש מוסיף חומש ומתכפר עושה תמורה והתורם משלו** כו) **ואפילו אם תמנה לומר קטן עביד תמורה כו'.** רבותא אתא לאמעוטינן ולא משום לאיתויי הכי: **מדאקדושי מקדיש.** דהא כג) מדרבנן בתמנתות (עמ' ב) אין אים כד) מכני ישראל אשר יקריב קרבנו (ויקרא כב) ואמרינן מה ת"ל אים אים לרבות עובדי כוכבים שנודרין נדרים ונדבות כישראל: **דלא אתי לכלל עונשין.** דעובד כוכבים לא נקי לעולם אבל קטן אתי לכלל עונשין כשהוא בן י"ג שנה ויום אחד: **לא נסכין ולא מועלין.** שאם נהנה מהן לא מייתי קרבן מעילה דלא דייניון ליה כשאר קדשים שנהנה מהן מעל משום דלא אמור בהנאה אלא (פ"ש מ"ו) שזו אחת מן התקנות שתיקנו ב"ד דעובד כוכבים שמצלח עולתו ודמי נסכיהן הימנו [ה] אבל קרבנו ולאי טעון נסכים דבהדי קרבנו מביא כשבים דומלי אתי לכלל עונשין: **כדר"ל.** לעיל מקמהדר ואמרינא דת"ק וה"ק בד"ל דקאמר תנא קמא אינו מועלין בקדשי מזבח של עובד כוכבים: **אבל בקדשי בדק הבית.** שהקדישו עובד כוכבים מועלין ובמסכת זבחים מפרש טעמא כפי' ב"ש (דף מה.) ואית דגרסי לה נמי (לקמן כו) הכא בתמורה: **קתני מיהא.** דקדשי עובדי כוכבים אינן עושין תמורה ומיפשוט מהא: **אמר לו בהקדש עובדי כוכבים.** כלומר מי משום הא לא אריא דמהכא ליכא למיפשט כלל דהיכא דהקדים עובד כוכבים שהפרישו לצורך כפרת עצמו: **לא קמיבעיא לי.** דאין הקדש עושה תמורה דומיא דלא אתי לכלל עונשין: **ומתכפר ישראל.** שהפרישו עובד כוכבים לצורך ישראל שיתכפר בו ישראל: **כפר מקדיש אזלינן.** והמקדיש הוי עובד כוכבים דלא אתי לכלל עונשין ואינו עושה תמורה: **או כפר מתכפר.** שהוא ישראל ואיתיה בכלל מלקות: ה"ג [ו] **תיפשוט ליה מהא דאמר ר' אבהו.** לקמן: **המקדיש מוסיף חומש.** שאם רוצה לפדות הקדשו קנין שנפל בו מוס יכול לפדותו ומוסיף חומש אבל מימר אינו מוסיף חומש דכתיב אם המקדיש לפדותו וגו' (ויקרא כז) מן הקדש ראשון אתה מוסיף חומש ולא על הקדש שני כגון תמורה (ז): ע"ש שאם הקדיש בית או שדה ואתו בעלים לפדותו לא פרקי בלא חומש דכתיב (שם) ואם המקדיש יגאל ויסף חמישיתו אבל אם גאלו אחר לא חייביה רחמנא ליתן חומש: **ומתכפר עושה תמורה.** שאם הפרים ישראל קרבן כדי שיתכפר בו מבירו ישראל ואמר המתכפר זו תחת זו תמורתו תמורה ולוקה דכיון שהופרש לצורכו כייה קרבנו(ה) דבתר המתכפר אזלינן ומיפשוט מהא: **והפורש.** מבנותה שלו על טבלין זה ותנה לבן בתי כהן הוי אומר פלע של תורם ולא אי (ח) נתרם בשבילו ולא מצי טעין הלה כיון שנתרמה על עבל (ט) שלו נמלא לנותן פלע של עד עלמו. הך מילתא דרבי אבהו תלת מילי איכא: **הפס הוא דקאמינא מכח ישראל.** שהרי הפרישו ישראל ולהכי אזלינן בתר מתכפר דהוה ליה תמילתו ומופו ביד ישראל לאיתיה בכלל עונשין: הכי גרסינן **אבל הכא הכי קמיבעיא ליה מי בעינן מתחילה ועד סוף דקיבו ברגשום מאן דעביד תמורה.** כלומר אבל הכא בהקדיש עובד כוכבים להתכפר ישראל מי בעינן מתחילת הקדש ועד סופו שתעמוד ברגשות האדם הראוי לעשות תמורה כגון ישראל והך בהמה כיון דתחילה קדישה הויא מכח עובד כוכבים אף על גב דהוי המתכפר ישראל אינו עושה תמורה אי דלמא כיון דלבסוף אתיא ביד מתכפר ואזי למיעבד תמורה תפסה בה קדושת תמורה. תיקו:

עין משפט נר מצוה

[1] א מרי פ"ש מהלכות תמורה הלכה ח:
ב מרי פ"ש מהלכות נדרים הלכה ד טור"ש יו"ד סימן רלב:
יא ג מרי פ"ג מהלכות מעה"ק הלכה כ:
יב ד מרי פ"ה מהלכות מעילה הלכה טו:
יג ה מרי פ"ש מהלכות פסה"מ הלכה כד:
יד ו מרי פ"מ מהלכות תמורה הלכה ו:
טו ז מרי פ"ג מהלכות מעה"ק הלכה ה:
טז ח מרי פ"ה מהלכות מעילה הלכה טו:
יז ט מרי פ"ו מהלכות ערכין הלכה כ:
יח י מרי פ"מ מהלכות תמורה הלכה ד:

מוסף רש"י

ר"ה הכתוב אשה לאיש לכל עונשין שבתורה. נלא יה"ת, אבל עשה לא הוי עונש, אלמן מ"ות עשה שהוא גרמא נשים פטורות, אבל לא תעשה כן שהוא נ"מ מה כן שלא הזהר גרמא נשים מ"מות (נבמות פד:) מכלן שהנשים מ"מות עונש מלקות (שבועות מג:). מיה תלמוד לומר איש איש, לא שם מנים ישראל ומן הגר הוי ישראל אפר יקריב קרבנו (ויקרא יג). במה דברים אמורים. לאין מועלין בקדשי ע"ר, בקדשי מזבח. משום דגרעינן מעילה מטל מטל מרוחמה, מה מרוחמה אין מיתה נוהגת אלא בתרומה ישראל, דע"ל מתיב ולא יחללו את קדשי בני ישראל, אף מעילה אינה נוהגת אלא בקדשי ישראל (שבועות ה:). אבל בקדשי בדק הבית. קדשי ע"ר של בדק הבית, מועלין בהן. ומפרש התם (שם מה:) מה"ר טעמא, דכי נמרה מעילה אמלא מנ"ל מתרומה דומיא דתרומה דה"ז אמת הנוף, אבל קדשים דמים לא נמרינן מהנה (ערכין פט. ועי"ש ה:). דא"ר אבהו א"ר יוחנן. מנ"ל בכרים נטמן מבלי אם תוכה מנ"ל (ביכורים ב:). המקדיש מוסיף חומש. מנ"ל שם. המקדיש כהמתו לנפש מנ"ל מנ"ל מוהה שעלו, המקדיש הרי נכ"ס לענין תוספת חומש, אם הו מה נפש לחלנה, אבל אם כה הרי נכסה לחלנה אינו נרוך לתוספ' מה"ב, דנכי חומש כתיב (ויקרא כז:) אם המקדיש יגאל ונו' מקדיש ולר מתכפר ריבוא שם (ובכורים ב:). ומתכפר עושה תמורה. מנ"ל מה"ר טעמא, דכי בעלים דידיה (שבועות שם:) אבל המקדיש אם תמיר כה אינה תמורה, דאין תמירין בכל אם יש ומלי יחמנן דאר"ר דבור כעושה מעשה דמי קרי לפאר אתא איצטריך מהו דתי"ל אם כי הוא ביאסא של הסו"ים של קלף (ה) דתנן הצנ"ר והשותפין אין (בשיטין [ערכין]: ו) עיי' בהשמטות בסוף המסכת: [2] מהו שימיר ס"א שיר זיס בחמורה ותיבת שימיר נמר: ה) חיבות לא תיכבי לך דכי נמחק: ט) בקנון גלין לפי' דאורייתא דאורייתא ולפי' דרבנן בעי להחמיר מדר' נגן: י) מי אמרינן מדאקדושי מקד ש כו' והשאר נמחק: יא) אי דלפ' גלין אע"ג דפשוט הא שנו ה לא אמרינן דאין הקדשו הקד ה היינו טעמא כיון דתמורה הוא לאו שאין בו מעשה ואין שור בכל משורה בסברא נרגשא בעל"א ממשיגין הכא ולא ילפי מבע"מא: יב) לא קדשה ואפילו אם חמצי לומר: יג) מקדיש אמרינ נמי מימר והשאר נמחק: יד) ע' בהשמטות בסוף המסכת: טו) נושין תמורה אמר ליה (אא ה בהוסי לא הי הגיסא

אמר ליה כי אם אלא בהקדיש) בהקדש עובד כוכבים כו' כלומר פשיטא דאין אותו קרבן עושה תמורה תיכה לה' יוסי דאמר קדשי עובד כוכב' עושה תמורה למה שינה בעייתו משום ח"ש דרבא לימא אליבא דר"ש לא קמבעיא ליה דאין קרבנו עושה תמורה כי קא מבעיא ליה אליבא דר' יוסי דאמר קרבן עובד כוכב' עושה תמור' אי אמרינן ה"ס (אם) (ויקרא) ישראל ממיר בקרבן העובד כוכבי אבל הוא עצמו כיון אלא אתי לכלל עונש (אינון) ממיר דיל"ל דהא נמי פשיטא לר"י דעובד כוכבים עצמו ממיר דאל"כ איך ממיר ישראל בקרבנו הא אין אדם ממיר בקרבן שאינו שלו אלא ע"כ כשאפר העובד כוכבים מי שרוצה להמיר יבא וימיר ואם הוא אינו יכול להמיר בנו אנו לא נוכל להמי' בשביל רשותו רבל כיולתא דהוא לא מצי עביד שליחא נמי לא מצי עביד מתני' תוס' עוד) ומתכפר ישראל בתר מקדיש אזלינן הא נמי תפיס בו ליה מדר' אבהו דר"ר אבהו דר"ר יוחנן מקדיש מוסיף חומש: יז) ומר מרגניתה קרא: יח) לא לקיא דאין תמורתה תמורה: יט) אבל אמר לגלין לא גרסינן דה דאשו מקלל ומסית דליה בהו מעשה מי לא הוי באשה: כ) בתמורה דצבור דאין אמרינן במנחות: כא) עליהן עי' תוס' נחלות דף ע"ב: כב) בתמנא דאיתיה: כג) דהא אמרינן במנחות: כד) אפילו יודע למי: כה) מאן דאיתיה: כו) תמורה גלין לישנא קמא עיקר דלישנא בתרא לא איצטריך ר' אבהו לאשמועינן דמתניתין היא בערכין: כז) נמי אם אות ר' נמחק: כח) של הנתרם בשבילו: כט) טבל שלי נמצא אות ר' נמחק: ל) דקאתי קרבן מכח:

מסורת הש"ס

ל) לפי גירסת רש"י ל"ל מה פופינו לרבות את האשה מ"ל מי' וכ"ה במנחות לג. ע"ש ל"ק. ג) [ערכין כ:]. ג) סוכה מח. כ"ק טו. קדושין לה. יומא פד: פחים מג. נדה מח:]. ד) [לקמן יג.]. ה) שיטר בקנון אלא כי ל"ק. ו) [גיר סב.]. ז) [שם סב. מנחות פט:]. חילון יג.]. ח) מוספתא דזבחים פ"ה ה"ד ובחים מה.. ט) [ערכין ה:]. י) [ובחים ה:]. יא) [לקמן יג.]. יב) [יומא נ: נדרים לו:]. יג) [ומדבר ה:]. יד) [ערכין מ:]. טו) [נדה מה:]. טז) [ל"ל מעיה]. יז) [דף נ.]. יח) [ומדבר ו. ועי' לקמן י.]. יט) [מכלל שיין לפנ' הכה]. כ) ל"ק מ"ו.

תורה אור השלם

1. דבר אל בני ישראל איש או אשה כי יעשו מקל חגואת האדם למעל מעל בי׳ האשמה הנפש ההוא׳ במדבר ה ו
2. דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם איש כי ימלא נדר כערכך נפשות ליי׳ ויקרא כז ב

הגהות הב"ח

(א) נמ' ורי' יהודה אמר ואם: (ב) שם לא מיתפיס דאמרי' אם תימצי לומר: (ג) רש"י ד"ה מה שיעבו. ל"ב היה גירסא אחרת לפני רש"י ז"ל: (ד) ד"ה ל"ש ה"ג וכן כתוב בספרים וכו' כלתמרינן בפרקין (דף כ"ל) ומיהת לאיתן נמחק:

הגהות הגר"א

[א] נמ' לפי שכל כו'. בגר"א זכר מה פופינו לרבות אם אשה מ"ל. שנתמר לא עד מנין ל"ג וכ"ה בערכין: [ב] שם דקיקיעתא. אחליפנו דר"ש: [ג] רש"י ד"ה לא לקיא דאם. [ד] ד"ה ואין מנחלן. כלתמרינן כו' יר"ש קאמר לה התם: [ה] באר"ה דאמנו הוא ס"ד: [ו] ד"ה ס"ג תפשוט כו'. הרבה ים נתמיה על מי קדיקיעתא ויחזר נלמה כמ"ש רש"י בנמלת דקלי על המפרש מפלו על כל מנינו ומשמע דייתי הני מילי מהדדי:

רבינו גרשום

מה פופינו לרבות את האשה. כלומר מהכא נלמד שפופינו לרבות את האשה שעושה תמורה ת"ל המר ימיר ריבה. (ובדבון נפקא לדון אשה מואם המר מריין דבאם דמיתתר דלא צריך לסיכתבי: הני מילי דהשוה הכתוב אשה לאיש בענוש (דלא) דשוה בכל כין ביחיד בין בצבור אבל הכא דאין דלאו שאינו שוה בכל הוא דתנן אין הצבור כו'. ל"א ס"ד הני מילי דהשוה אשה לאיש כלאו שיש בו מעשה אבל מימר דלאו מעשה הוא אלא דיבור אימא לא תילקי קמ"ל: שלא הגיע לעונת נדרים. ל"י"ב שנים דנדריו נבדקין: מופלא שיודע לשם מי נודר דמצי למימר איש כי יפליא נדר בערכך מה ת"ל כי יפליא כו'. מדאקדושי מקדיש מופלא הסמוך לאיש דנודר הייינו מקדיש: דתניא איש איש. אשר יקריב קרבנו לכל נדריהם לרבות עובדי כוכבים. זבחים שהעובדי כוכבים מקריבין לא נהנין ולא מועלין מפרש לקמן: ואין מביאין עליהם נסכים. [ו]אמשמע הכא להאי לישנא שהעובדי כוכבים אין מביאין על קרבנו נסכים משלהן (והא דאמרינן) הוא דתנן במס' שקלים עובד כוכבים ששילח עולתו מסריגה הים ושילח עמה נסכיה קריבין משלו הייינו תקנת ב"ד דבבון דר' דברים התקינו ביה ודה אחד מהם ולא מראוייתא ולהאי לישנא דכתב ואין מביאין נסכים בפני עצמן הייינו דאין מתנדבין להביא נסכין (בפני עצמן) כלא זבח אבל קרבנם טעון נסכים (בין) או משלהן (בין) או משל אבור דנסיך ב) מלכל נדריהם כדמפרש בפרק ראלו מנחות: (בטולן) להחמיר. דמתעלין בהן וחייבין משום פגול כו') אבל בקדשי בדק הבית מועלין. דקדשי בד. ניתנו (ולדרמי בר חמא דקא בעי לה קשבר מהכא לא הפשוט דהקדיש

שיטה מקובצת

א) ר' בהשמטות בסוף המסכת: ב) אלא בלשון זכר כמה פופינו לרבות אשה תיל כו' והשאר נמרק: ג) ליה מריין ור' יהודה ר"ל לא: ד) שבתורה מהו דתימא (חי' ח' איצטריך נמחק) פ"א ה"ם בדבר שיש בו מעשה אבל ממיר דלא מעשה הוא אימא לא ניחוש אשה קמ"ל ולרי' יוחנן דאר"ר דבור כעושה מעשה דמי קרי לפאר אתא איצטריך מהו דתי' זא כו' כך הוא ביאסא של הסו"ים של קלף: ה) דתנן הצנ"ר והשותפין אין (בשיטין [ערכין]: ו) עיי' בהשמטות בסוף המס': ז) מהו שימיר פ"א שיר זיס בחמורה ותיבת שימיר נמר: ח) חיבות לא תיכבי לך דכי נמחק: ט) בקנון גלין לפי' דאורייתא דאורייתא ולפי' דרבנן בעי להחמיר מדר' נגן: י) מי אמרינן מדאקדושי מקד ש כו' והשאר נמחק: יא) אי דלפ' גלין אע"ג דפשוט הא שנו ה לא אמרינן דאין הקדשו הקד ה היינו טעמא כיון דתמורה הוא לאו שאין בו מעשה ואין שור בכל משורה בסברא נרגשא בעל"א ממשיגין הכא ולא ילפי מבע"מא: יב) לא קדשה ואפילו אם חמצי לומר: יג) מקדיש אמרינ נמי מימר והשאר נמחק: יד) ע' בהשמטות בסוף המסכת: טו) נושין תמורה אמר ליה (אא ה בהוסי לא הי הגיסא

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com